

Raadsconsultatie

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp Jaarverantwoording 2015 en Primaire
 Begroting 2017 GR WAA
Rc nummer 2016 6
collegevergadering d.d. 17 mei 2016
raadsvergadering d.d. 20 juni 2016
fatale termijn
programma Participatie en Werkgelegenheid
portefeuillehouder H. Lamers

ons kenmerk 16-2478
team MOADO
steller KM Orval-Jacobs
doorkiesnummer +31 77 3596590
e-mail ka.jacobs@venlo.nl
datum 13 april 2016
bijlage(n)
datum verzonden **20 MEI 2016**

Vraag aan de raad (consultatiepunten)

Het college verzoekt de gemeenteraad haar zienswijze te geven met betrekking tot de Jaarrekening 2015 en de primaire begroting 2017 van de Gemeenschappelijke Regeling WAA.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

Piet Lucassen

de burgemeester

Antoin Scholten

Raadsconsultatie

Samenvatting (Verplicht, maximaal een half A4)

Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Aanvullende Arbeid Venlo en omstreken (GR WAA), hebben de deelnemende gemeenten de mogelijkheid de gemeenteraden een zienswijze betreffende de financiële producten (Jaarstukken 2015 en Primaire Begroting 2017) te laten geven.

De zienswijze van de Gemeenteraad Venlo wordt na behandeling van deze consultatie aan via de lijn van het College aan het Dagelijks Bestuur van de GR WAA aangeboden.

Definitieve vaststelling van de Jaarstukken 2015 en de Primaire begroting 2017 vindt vervolgens plaats door het Algemeen bestuur van de GR WAA.

Het college adviseert om met instemming kennis te nemen van de Jaarverantwoording 2015 en de Primaire begroting 2017.

Bijlagen

Nr.	Naam	Datum
1.	Jaarstukken 2015 Gemeenschappelijke Regeling WAA	April 2016
2.	Primaire Begroting 2017 Gemeenschappelijke Regeling WAA	April 2016

Onderbouwing

■ *Algemene toelichting*

1. **Wat is de kernopgave (Wat wordt gevraagd?)**

De GR WAA wenst de raad te informeren over en te betrekken bij haar jaarverantwoording 2015 en primaire begroting 2017. Aan de gemeenteraad wordt gevraagd haar zienswijze te geven over de betreffende financiële stukken.

2. **Relatie met programma**

GR WAA valt onder het Programma Participatie en Werkgelegenheid.

3. **Wat is het beoogde maatschappelijke resultaat**

De WAA Groep is als Sociaal Werkbedrijf namens de gemeentes Venlo, Beesel en Bergen werkgever voor meerdere honderden burgers met arbeidsbelemmeringen (uitvoeder van de WSW-wet).

4. **Waarom? (Wat is de voor raadsconsultatie?)**

De gemeenschappelijke Regeling WAA schrijft voor dat gemeenteraden een zienswijze kunnen indienen betreffende de primaire begroting en jaarrekening.

De jaarstukken 2015 en de primaire begroting 2017 van de GR WAA zijn 21 april 2016 ontvangen. Volgens de aanbiedingsbrief wordt de gemeente in de gelegenheid gesteld binnen 8 weken eventuele zienswijzen kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur van de GR WAA.

5. **Argumentatie en onderbouwing**

Algemeen

De WAA Groep is als Sociaal Werkbedrijf namens de gemeentes Venlo, Beesel en Bergen werkgever voor meerdere honderden burgers met arbeidsbelemmeringen (uitvoeder van de WSW-wet).

De drie gemeentes vormen de GR Werkvoorzieningsschap Aanvullende Arbeid Venlo en omstreken (Schap).

De WAA Groep NV is de dochtermaatschappij van dit schap. In deze NV vinden de daadwerkelijke activiteiten plaats. Onderstaand organogram geeft een totaal beeld van de organisatie.

Raadsconsultatie - onderbouwing

Gemeentelijke Koers ten aanzien de WAA

De toekomst is er op gericht de WAA om te vormen tot een sociaal duurzaam detachingsbedrijf voor mensen met een beperkte loonwaarde. Alle andere activiteiten dan sociale detachering worden dus vervreemd of afgestoten. Deze strategische koers is grotendeels gebaseerd op het feit dat vanaf 1 januari 2015 geen nieuwe WSW-medewerkers meer instromen als gevolg van de invoering van de Participatiewet. De basis voor deze transformatie hebben de gemeentes eind 2013 gelegd in het strategisch koersdocument "Samen Groeien". De WAA NV heeft dit begin 2014 vertaald het meerjarenplan "Samen Anders".

Eind 2015 is deze koers herijkt, mede met het oog op integrale invulling van de Participatiewet met daarin centraal het Werkbedrijf Noord-Limburg en het daaraan verbonden regionale Werkgevers Servicepunt (WSP). Deze actualisatie heeft niet tot een andere koers geleid wel tot meer focus, scherpere en duidelijkheid. Uw raad is daar middels RIB 2015-144 over geïnformeerd.

Met deze actualisatie heeft het bestuur de WAA NV de opdracht gegeven medio 2016 een businesscase op te leveren. Deze businesscase geeft inzicht hoe het detachingsbedrijf vorm krijgt en samen optrekt met het WSP. De businesscase is gebaseerd op een financieringsmodel zonder tekortfinancieringsgaranties en gericht op dat deel van de arbeidsmarkt dat – ondanks arbeidsbeperkingen – nog tot een redelijke loonwaarde in staat is (40% tot 80% van het Wettelijk Minimum Loon).

De huidige bedrijfsonderdelen van de WAA, zoals bijvoorbeeld de Kringloopwinkel Het Pakhoès of de Schoonmaak, worden afgestoten aan de private sector met een zo hoog mogelijke SROI.

De drie schapsgemeentes nemen zelf verantwoordelijkheid voor de WSW-ers met een lage loonwaarde (medewerkers met een loonwaarde tot 40% van het Wettelijk Minimum Loon). In Venlo doen we dit langs de lijn van de huizen van de wijk. Uiterlijk 1-1-2018 hebben de 3 gemeentes deze verantwoordelijkheid zelf ingevuld. De WAA voorziening (infrastructuur) beschut werk kan per die datum gestaakt worden.

Belangrijk uitgangspunt in deze transformatie is dat buiten kijf staat dat de bestaande WSW-dienstverbanden gehandhaafd blijven. Dit betekent dat de rechtspositie van de WSW-werknemers bij de WAA niet ten gevolge van deze omvorming verandert

Medio 2016 wordt het toekomstbeeld van de WAA als sociaal detacheerder duidelijk. Een werkgroep met directieleden WAA en ambtenaren van de schapsgemeentes, werkt nauw samen om deze lijn uit te voeren.

Jaarrekening 2015

De financiële positie van de WAA Groep staat onder druk. De rijkssubsidie per WSW-medewerker daalt verder waardoor het subsidietekort (verschil tussen de daadwerkelijke loonkosten en de WSW subsidie) stijgt. De uitdaging wordt dus steeds groter om met het multi-MKB bedrijf WAA een rendement te halen dat het subsidietekort dekt. De ingang gezette omvorming van dit sociale werkbedrijf moet er toe leiden dat de tekorten gaan terug lopen.

Begin 2015 waren 827 fte WSW-ers werkzaam. Als gevolg van uitstroom daalde dit aantal naar 778 eind 2015. Ondanks lastige marktomstandigheden is de WAA is erin geslaagd meer mensen van "binnen naar buiten" te plaatsen middels detacheringen. Doorstroom naar regulier werk vond niet plaats. WAA ervaart dat werkgevers huiverig zijn mensen met een WSW achtergrond in dienst te nemen (Begeleid Werken).

De jaarrekening 2015 van de GR WAA ligt voor. Het jaar 2015 is afgesloten met een overschot van € 1.000,=. Voorzien was een tekort van € 2.106.000,=. Deze positieve wending is het gevolg van de aanpassing van de cijferopstelling aan de BBV regelgeving binnen de WAA Groep als geheel. Accountant Deloitte heeft deze aanpassing ten eerste geadviseerd. In 2015 is hierdoor een voorziening voor frictiekosten, gecreëerd binnen de NV overgeheveld naar een bestemmingsreserve binnen de GR WAA. Het gaat om een bedrag van € 1.773.000,=, dat verantwoord is als incidentele bate. Deze bate wordt vervolgens toegevoegd aan de bestemmingsreserve frictiekosten. Deze reserve dekt de kosten als gevolg van de reorganisatie op bijvoorbeeld personeels- of infrastructureel vlak.

Voor een juist beeld van het resultaat elimineren we bovenstaande stap. Dit beeld toont dan een tekort van € 1.772.000. Voorzien was een tekort van € 2.106.000,=. Het beperktere tekort is toe te schrijven aan een iets hogere Rijkssubsidie, een bonus uitkering voor Begeleid Werken, lagere uitvoeringskosten WSW (lagere WSW bezetting dan begroot) en het wegvallen van een cao-verhoging waardoor de voorziening die hiervoor was gecreëerd vrijviel. Deze verklaringen liggen grotendeels buiten de invloedssfeer van de WAA. Sturen op een beter rendement is dus lastig en onderschrijft de noodzaak tot het doorpakken in de uitvoering van de ingezette koers.

Het tekort van het schap is gedekt uit de gemeentelijke bijdragen van in totaal € 2.283.000,=. Het Venlose aandeel bedroeg € 1.803.570. Binnen onze gemeentelijke begroting was dit aandeel in het tekort begroot onder het product Wet Sociale Werkvoorziening (300420). Het uiteindelijke surplus van € 680.000 wordt conform vigerend beleid toegevoegd aan de het eigen vermogen (egalisatie reserve).

Het eigen vermogen van de GR WAA is in 2015 tevens toegenomen doordat de eerder genoemde voorziening voor frictiekosten, gecreëerd binnen de NV is overgeheveld naar een bestemmingsreserve binnen de GR WAA. Het eigen vermogen bedraagt € 2.895.000. De solvabiliteit bedraagt 32%. De deelneming in de WAA NV is in het eigen vermogen meegenomen (waardering tegen historische kostprijs € 5.448.000).

Aanvullend lichten we kort de jaarrekening van de WAA NV toe. Het boekjaar 2015 van de NV sluit af met tekort van € 443.000 en is daarmee beperkt ten op zichten van het begroot tekort van € 600.000. Het eigen vermogen binnen de NV bedraagt € 9.150.000. De solvabiliteit bedraagt 45%.

Samenvattend kan gesteld worden dat het rendement onderdruk staat en dat de vermogenspositie van de WAA Groep van een voldoende niveau is. Dit vermogen dient als buffer om tekorten op te vangen maar ook ter financiering van de transformatie / afbouw

Raadsconsultatie - onderbouwing

naar een sociaal detachingsbedrijf.

Primaire begroting 2017,

Als tussenstap naar de primaire begroting 2017 vatten we kernachtig de begroting voor het lopend boekjaar 2016 samen. Het verwachte tekort 2016 van de GR WAA stijgt naar € 4.310.000,=. De oorzaak ligt in de uitvoerings- en plaatsingskosten binnen de NV. Op hoofdlijnen volgt onderstaand een toelichting.

Het subsidieresultaat WSW verslechtert. De loonkosten zijn hoger dan verwacht doordat minder WSW medewerkers doorstromen naar Begeleid Werken. Ook stijgt de gemiddelde loonsom per medewerkers doordat meer mensen uitstromen met een kort dienstverband bij de WAA. Daarnaast zorgen de wettelijk ingevoerde transitievergoedingen voor een flinke kostenpost in deze branche.

Het operationeel (bedrijfs-) resultaat verbetert wel licht. De toegevoegde waarde laat een stijging zien. Minder WSW-ers stromen uit naar een Begeleid Werken constructies. Medewerkers worden in plaats daarvan gedetacheerd.

Het tekort wordt deels uit eigen reserves gedekt (egalisatie) en deels door de schapsgemeentes. Het aandeel 2016 in dit tekort voor Venlo bedraagt € 2.500.000. Het strategisch plan "Samen Anders" gaat voor de periode 2016-2020 uit van een jaarlijkse gemeentelijke bijdrage in het tekort van de GR WAA van €3.183.000. Voor Venlo betekent dit een bedrag van € 2.500.000. Beoogd doel was de bijdragen van de schapsgemeentes te fixeren. Middels een egalisatiereserve worden hogere óf lagere tekorten in enig jaar gedekt uit / toegevoegd aan deze egalisatiereserve.

De vermogenspositie van de GR WAA blijft voldoende.

Zowel ambtelijk als bestuurlijk is in 2015 afgesproken dat dit tekort integraal onderdeel uitmaakt van het financieel kader Sociaal Domein.

De Primaire begroting 2017 ligt voor en de Raad wordt gevraagd haar zienswijze te geven. Het tekort van het schap wordt in 2017 ingeschat op € 3.328.000. Een verbetering ten opzichte van 2016 van € 1.000.000.

Het subsidieresultaat WSW verbetert ten opzichte van 2016, maar bedraagt nog altijd € 2.785.000 negatief. Het operationeel resultaat, de resultante van de toegevoegde waarde en de bedrijfskosten, verbetert (€ 800.000,=). De beweging van binnen naar buiten wordt in 2017 doorgezet en zichtbaar. Een aantal bedrijfsonderdelen met een relatief lage toegevoegde waarde is in 2017 vervreemd of afgestoten. De toegevoegde waarde stijgt door de inkomsten uit detacheringen en dalende exploitatie- / bedrijfskosten.

Het tekort wordt deels uit eigen reserves gedekt (egalisatie) en deels door de schapsgemeentes.

Deze primaire begroting is op hoofdlijnen opgesteld waarbij veel aannames zijn gemaakt. Eerder is vermeld dat de WAA medio 2016 een businesscase oplevert die inzicht geeft in hoe het detachingsbedrijf vorm krijgt. Op basis van dit model kan de meerjaren begroting komend najaar geactualiseerd worden.

Risico's

We constateren een aantal risico's.

- Het huidig, en de komende jaren kennen als basis de beweging van binnen naar buiten. Indien de transformatie vertraagd, heeft dit effect op het resultaat. Strak

Raadsconsultatie - onderbouwing

- uitvoeren van de recent herijkte koers blijft dus van groot belang.
- Rechtstreeks daaraan gerelateerd is een risico dat de doelgroep van WSW-medewerkers een kwetsbare doelgroep is, met een zorgverantwoordelijkheid van de gemeente. Dat dit relevant is en kan worden voor het tempo en de benodigde zorgvuldigheid, is een expliciet te benoemen risico.
 - De begroting gaat ervan uit dat iedereen aan het werk is. Bij vervreemdingen van bedrijfsonderdelen is het doel zoveel mensen mee over te laten gaan (hoge SROI). Dit zal niet altijd lukken. Voldoende werk / opdrachten bij overige bedrijven of publieke sector is dus noodzakelijk om ieder aan het werk te houden. Acquisitie, samen met het WSP, blijft prioriteit houden.
 - De formatie regulier personeel loopt met de afbouw van WSW-ers mee af. Leegloop moet opgevangen worden door medewerkers die binnen andere onderdelen van de WAA hun taak verliezen. Ook de infrastructuur moet afgebouwd worden. Effectieve- en efficiënte bedrijfsvoering staan onder druk.
 - De rijksbezuinigingen voor de WSW zijn verwerkt in de voorliggende begrotingsjaren.
 - De WAA lijkt vooralsnog vrijgesteld te worden van vennootschapsbelasting. Uitsluitel volgt medio 2016.

Advies

Het college adviseert om met instemming kennis te nemen van de Jaarverantwoording 2015 en de Primaire begroting 2017.

6. Welke externe partners en adviesraden zijn erbij betrokken?

NVT

7. Financiële paragraaf

De bijdrage van de gemeente Venlo in het tekort van de GR WAA maakt onderdeel uit van het financiële vierkant Sociaal Domein. Voor het jaar 2016 en 2017 is hiervoor een bedrag van € 2.500.000 opgenomen.

8. Risicoparagraaf (welke risico's spelen een rol bij de besluitvorming?)

Wel of geen risico	Wel of niet
Juridische aspecten en wettelijk kader	..
Financiële risico's en aspecten	..
Economische risico's	..
Maatschappelijke risico's	..
Exploitatie, realisatie, ontwikkeling, beheer, bouw- en planschade	..
Afbreukrisico's en mogelijke contractschade (in relatie tot externe partners)	..
Overige strategische risico's	..

Toelichting (Benoem de relevante, strategische risico's)

..

9. Vervolgprocedure

..